

„Tehát itt közösség kell...”

Aranyos Helga

Szociálpolitika Mesterképzés Szakos hallgató

Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar

A társadalmi változásokat figyelve nem mehetünk el szótlánul az értékek bizonytalansága, az ifjúság devianciákkal fémjelzett útkeresése mellett. Mind az európai, mind a magyarországi tendenciák aggodalomra adnak okot, hiszen a gyermekek száma csökken, nő a szegénység, a családok felbomlási aránya, és a szenvedélybetegek aránya. Ha nem avatkozunk be, a létbizonytalanságban felnövő nemzedékek szocializációs hiányai még összetettebb problémákat eredményezhetnek. Jelenlegi helyzetükben, amikor inkább csavarognak az otthonlét helyett, amikor az intézmények inkább hártják a felelősséget, mintsem a megoldást keresik, amikor a fogyasztás áll mindenek felett, nem a támadásuk a legjobb megoldás.

Felmerül a kérdés velük kapcsolatban: Vajon relevánsak az elvárásaink? Közösségek létrehozását, együttműködést, toleráns magatartást, aktív állampolgári részvételt várunk el tőlük, miközben a felnőtt társadalom is válságban van? Hol a minta? Hol a kiút?

Utat kell engednünk a fiatalok döntéseinek, az összetartozás-tudatot erősítő szubkultúráknak, az olyan kezdeményezéseknek, mint az Ötletfa, vagyis az ifjúsági kluboknak, amelyek a tenni akarás, a fiatalok szellemi és érzelmi támogatottságának a szinterei, és amelyek részben elérték a céljukat. Sikerült leküzdeniük a velük szembeni ellenállást, bizalmi kapcsolatot kiépíteni, legalább az intézményi kereteken belül toleranciát, empátiát, lelkesedést kialakítani. Nevezhetjük ezeket akár neo-törzseknek, amelyekben laza, igény szerinti és felelősség vállalás nélküli a részvétel, vagy olyan jellegű kezdeményezéseknek, amelyek a közösségépítés felé mutatnak. A lényeg, hogy tovább kell fejleszteni őket, mivel ezek a stratégiák a jelenlegi hibáik ellenére is aktivizálnak, „képesse tesznek”, az egyén tehetségét, önállóságát hangsúlyozzák, és a rendszerbe való bevonás helyett „felszabadító” hatásúak.

Ehhez mérten kell átalakítani a szociális képzéseket, és a szociálpolitikát, szem előtt tartva a szakemberek, a közösség építők legfontosabb feladatát: vagyis a „képesse tevést”, rendszerként kezelve az „atomizálódott” társadalmat. Olyan feltételeket kell létrehozni, amelyek között nem két évet kell harcolni, mint az Ötletfának, hogy legalább részben bekapcsolódhasson egy ifjúsági klub a város vérkeringésébe, hogy legalább személyekkel kapcsolatot létesíthessen, ha már az intézmények elutasítóak voltak. Fontos, hogy az infrastruktúra adott legyen, hiszen a szakember lehet bármilyen kreatív, szakmai kiválóság, ha nincs áram vagy fűtés, azzal nem tud mit kezdeni.

Tehát az államnak fékeznie kell, hátra kell lépnie, előtérbe helyezve, megerősítve a civil szférát, kezdeményezéseket, élve a külföldi tapasztalatcserékkel, az Európai Szociális Alapban felkínált lehetőséggel, amely „jelentős finanszírozást nyújt a szükséges hosszú távú strukturális reformhoz, valamint az ifjúság és a gazdaság jövőjébe való befektetéshez”,¹ kihangsúlyozva a fenntarthatóságot, a hatékony partneri kapcsolatokat és az állandóságot. Ez a befektetés pedig lehet maga a közösség építés, az

emberek képessé tévése a fenntartható fejlődésre, egymás segítésére, elfogadására, az együttműködésre, a jogaik kellő érvényesítésére.

Mindehhez pedig le kell számolni az atyáskodó állami berendezkedéssel, és hatalmat kell adni az embereknek, hogy a társadalom „általuk legyen jobb”.² Utat kell engedni a fiatalok elképzeléseinek, lépésről lépésre vezetni, támogatni őket a szükséges mértékben. Talán a maroknyi, tenni akaró kortársnak sikerül az, ami az ellátásoknak nem. Utat kell adni az „Ötletfáknak”, hiszen ha áttörést nem is ért el, elvitathatatlan sikere, hogy megvalósította a bizalmi kapcsolatot, az önkéntes részvételen alapuló tanácsadást, fejlesztést, az integrációt, a toleranciát, hiszen roma, nem roma, fogyatékosággal élő, lány, fiú együtt tevékenykedett, együtt játszott.³

Nem ülhetünk tétlenül a csodára, az állam, a szakemberek tálcán nyújtott megoldására várva. Mindenki felelős a társadalomért, mindenkinek nagyon fontos szerepe van abban, hogy a társadalom helyzete jobbra forduljon. Mi magunk, felelős állampolgárok, a társadalom tagjai sem feledhetjük el, hogy „egy embör szava az nem számít. Tehát itt közösség kell.” (M. 20 éves fiú)

Jegyzetek

1. Esélyteremtés a fiatalok számára, forrás: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=534&langId=hu> (letöltés ideje: 2014. május 20. 20:58)
2. Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024, 1. old., forrás: <http://www.szmm.gov.hu/main.php?folderID=16512> (letöltés ideje: 2014. 05. 18. 12:30)
3. Megjegyzés: Szakdolgozatomban előző elméleti írásaimra hagyatkozom, amelyeket egyetemi dolgozatként használtam fel, de nem jelentek meg.